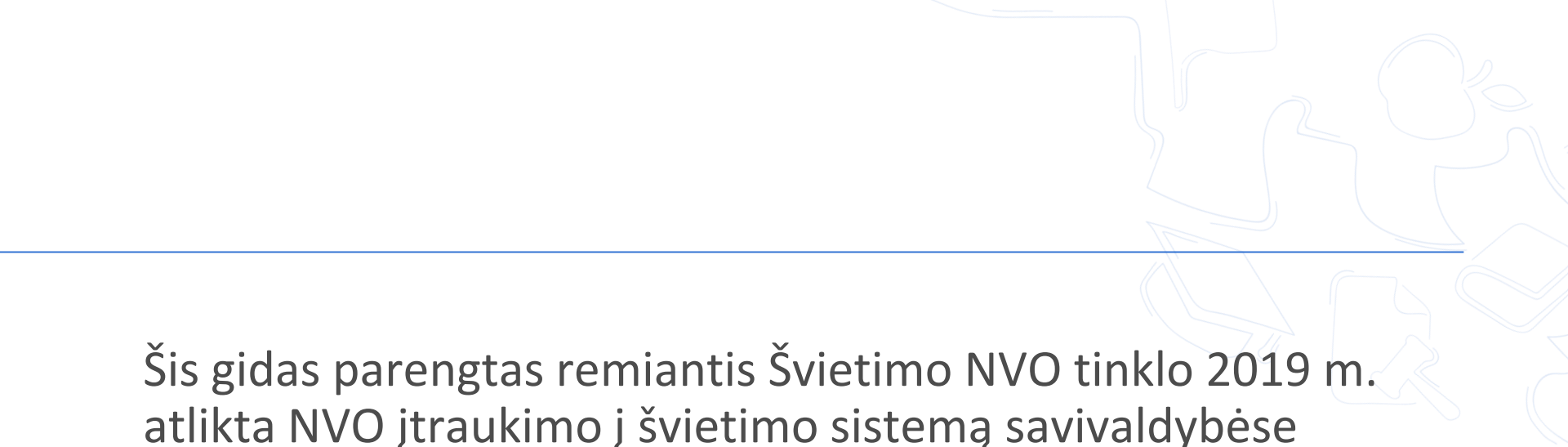

Švietimas savivaldybėse: NVO įtraukimas GEROSIOS PATIRTIES GIDAS

sėkmingos praktikos, iššūkiai ir rekomendacijos

2019 m.

Šis gidas parengtas remiantis Švietimo NVO tinklo 2019 m. atlikta NVO įtraukimo į švietimo sistemą savivaldybėse analize

pagal projektą „Švietimo paslaugų efektyvumo didinimas ir konkurencingumo skatinimas“, finansuotą LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

www.svietimotinklas.lt

NVO dalyvavimo viešųjų paslaugų teikime prielaidos I

Lietuvos Nacionalinės pažangos strategija „Lietuva 2030“:

- valstybės ir vietos valdžios institucijos turi sąmoningai siekti perduoti visuomenei vis daugiau galių ir atsakomybės savarankiškai veikti įgyvendinant subsidiarumo principą (5.9.1 str.)
- viešasis sektorius turėtų teikti tik tas paslaugas, kurių negali teikti nevyriausybinės organizacijos, bendruomeninės organizacijos ir verslo įmonės (7.6 str.)
- tikslas sudaryti realias galimybes viešąsias paslaugas teikti ne tik valdžios institucijoms, bet ir bendruomenėms, nevyriausybinėms organizacijoms ir privačiam sektoriui (7.8.2)

NVO dalyvavimo viešųjų paslaugų teikime prielaidos II

2014–2020 metų Nacionalinės pažangos programos rodiklis:

iki 2020 m. bent 15 % finansuojamų viešųjų paslaugų teikiamos ne viešojo sektoriaus įstaigų, o paslaugos viešųjų pirkimų ar projektų atrankos konkurso būdu būtų teikiamos nepriklausomų subjektų (pvz., NVO), tokiu būdu pertvarkant ir biudžetinių įstaigų tinklą

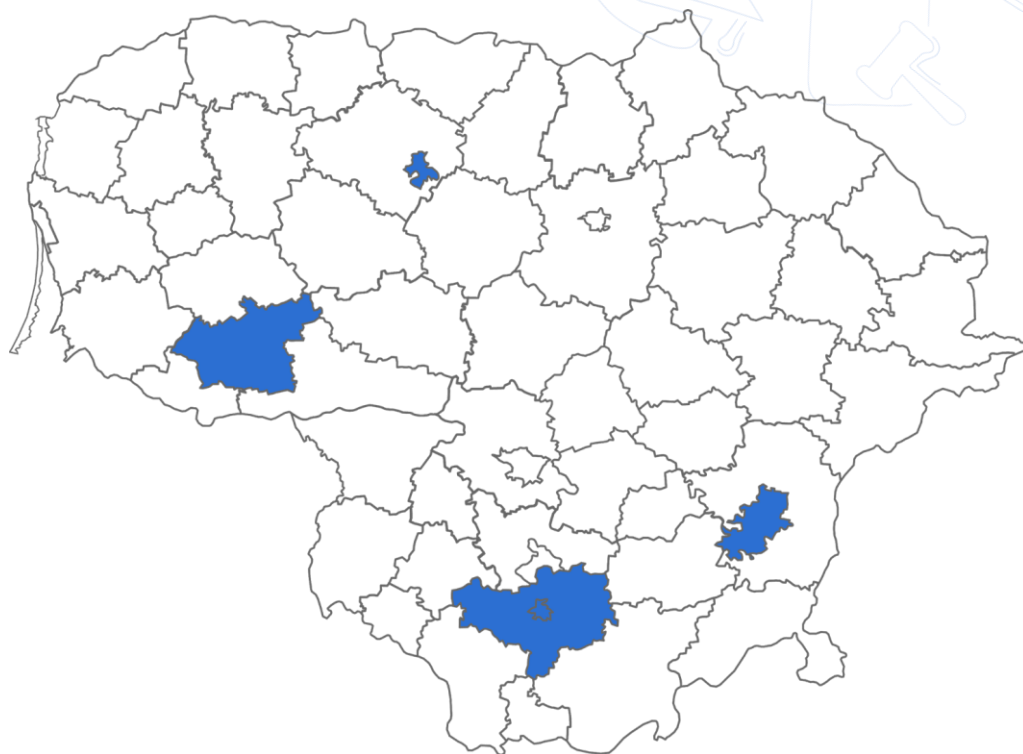
Viešųjų paslaugų perdavimo NVO rodikliai 2018 m.

- 12 proc. sporto
- 7,9 proc. socialinių paslaugų
- 3,8 proc. kultūros
- **2,9 proc. švietimo**

http://www.3sektorius.lt/docs/2018_paslaugu_perdavimo_diagramos_2019-11-27_15_25_00.pdf

Analizuotos savivaldybės

- Alytaus m.
- Alytaus r.
- Šiaulių m.
- Tauragės r.
- Vilniaus m.

Geroji patirtis

- + teigiami pavyzdžiai
- ! tobulintinos sritys
- rekomendacijos

NVO įtraukimas į sprendimų priėmimą I

+ daugumoje savivaldybių veikia Švietimo tarybos, Jaunimo reikalų tarybos, NVO tarybos

! mažas NVO atstovų skaičius;

! dažniau svarsto ir teikia siūlymus organizaciniais, bet ne švietimo politikos klausimais.

NVO įtraukimas į sprendimų priėmimą II

Rekomenduojama:

- Skatinti gausesnį ir aktyvesnį NVO įsitraukimą į įvairių patariamųjų tarybų veiklą;
- Konsultuotis su NVO visais švietimo sistemos savivaldybėje plėtros ir tobulinimo klausimais, atsižvelgti į jų pasiūlymus.

NVO stiprinimas ir įgalinimas I

- + rengiami seminarai ir mokymai NVO atstovams
- + finansuojamos NVO steigimo ir perregistravimo išlaidos
- + suteikiamos administracinės patalpos neatlygintinai panaudai
- + vykdomos konkursinio finansavimo priemonės bendruomenių, NVO, jaunimo iniciatyvų projektams remti

NVO stiprinimas ir įgalinimas II

Rekomenduojama:

- Įtvirtinti sistemingą NVO stiprinimo schemą, konsultuojantis su NVO apie jų poreikius
- Nustatyti ir viešai skelbti visiems vienodas sąlygas gauti finansavimą bei patalpas panaudai
- Steigti savivaldybėse NVO inkubatorius, kuriuose konkursiniu principu būtų suteikta galimybė NVO naudotis patalpomis, gauti organizacinio stiprinimo paslaugas, plėtoti bendradarbiystę bei pačioms teikti paslaugas savivaldybių gyventojams

Ikimokyklinis ugdymas I

+ skiriama dalinė mokesčio kompensacija tėvams, vedantiems vaikus į nevalstybines ikimokyklinio ugdymo įstaigas

! nevalstybinės įstaigos traktuojamos kaip “ne mūsų”, todėl neįtraukiamos į bendrą įstaigų sistemą savivaldybėse

Ikimokyklinis ugdymas II

Rekomenduojama:

- mažinti dalinės kompensacijos administracinę naštą, orientuojantis į kokybišką paslaugą, o ne į lėšų panaudojimo apribojimus ir administravimą
- Įtraukti nevalstybines įstaigas į bendrą ikimokyklinio ugdymo sistemą, suteikiant aktualią informaciją ir metodinę pagalbą, konsultuojantis sprendimų priėmimo procese, skatinant biudžetinių ir nevalstybinių įstaigų bendradarbiavimą

Bendrasis ugdymas I

+ taikomi išskirtiniai socialinės partnerystės modeliai:

- Socialinių kompetencijų ugdymo modelis Šiauliuose, orientuotas į visuminį asmenybės ugdymą, padedanti pažinti įvairias užimtumo sritis ir karjeros galimybes, planuoti būsimą karjerą – daugiau [čia](#);
- Dalykinės akademijos Alytuje;
- Steam ir Steam Junior programos Šiauliuose.

! į socialinius partnerius menkai įtraukiamos NVO, dažniau ir intensyviau bendradarbiaujama su biudžetinėmis įstaigomis ir verslo įmonėmis

! nei vienoje savivaldybėje, kurioje veikia nevalstybinės bendrojo ugdymo įstaigos, nėra aiškos politikos šių įstaigų atžvilgiu, t.y. jos nelaikomos švietimo įstaigų tinklo dalimi

Bendrasis ugdymas II

Rekomenduojama:

- Proaktyviai siekti sistemingos socialinės partnerystės su NVO bendrajame ugdyme;
- Įtraukti nevalstybines bendrojo ugdymo įstaigas į bendrą mokyklų sistemą, suteikiant aktualią informaciją ir metodinę pagalbą, konsultuojantis sprendimų priėmimo procese, skatinant biudžetinių ir nevalstybinių įstaigų bendradarbiavimą.

Neformalusis vaikų švietimas I

- + Siekiant užtikrinti didesnį neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) prieinamumą, savivaldybei pavaldžioms ir jos jau išlaikomoms įstaigoms NVŠ krepšelis neskiriamas
- + Akredituotų NVŠ programų teikėjams suteikiamos lengvatinės sąlygos nuomotis/naudoti patalpas veiklų vykdymui
- + Savivaldybės NVŠ krepšelis NVO, vykdančioms neformalųjį sportinį ugdymą. Programos aprašą galima rasti [čia](#).

Neformalusis vaikų švietimas II

- ! NVŠ vyrauja tradicinių krypčių - sporto ir meno – veiklos, kurios dažnu atveju dubliuoja ir savivaldybėms pavaldžių įstaigų teikiamas programas. Savivaldybėms nepavyksta pritraukti NVŠ teikėjų kitose šiandieniniams vaikų poreikiams aktualiose kryptyse – technologijų, pilietiškumo, medijų raštingumo ir pan.
- ! Savivaldybių tarybose nėra politinės valios skirti daugiau lėšų NVŠ iš savivaldybių biudžeto.
- ! Savivaldybėse vyrauja orientacija į pavaldžių NVŠ įstaigų tinklo išlaikymą, o ne į kokybiškų paslaugų užtikrinimą, nors pavaldžių įstaigų išlaikymo kaštai gerokai viršija NVŠ paslaugų rinkos kainą.

Neformalusis vaikų švietimas III

Rekomenduojama:

- Žiedinėms savivaldybėms ir šalia jų esančioms miestų savivaldybėms – siekti partnerystės ir išteklių suvienijimo, tokiu būdu efektyvinant NVŠ sistemą ir didinant jo prieinamumą bei įvairovę;
- Įtvirtinti NVO stiprinimo mechanizmus, įgalinančius ateiti naujiems teikėjams arba akredituoti trūkstamų kryptių NVŠ programoms;
- Atlikti pavaldžių biudžetinių NVŠ įstaigų kaštų-naudos analizę ir įvertinti jų efektyvumą.

Neformalusis suaugusiųjų švietimas I

- + NSŠ programų finansavimo programos, kuriose gali dalyvauti ir NVO
- + “Senjorų avilys” Vilniuje – vyresniems suaugusiems skirtų veiklų centras

Neformalusis suaugusiųjų švietimas II

- ! Dažnu atveju NSŠ nejtraukiamas į strateginius dokumentus ir nėra suvokiamas kaip integrali švietimo sistemos dalis
- ! Neatliekami besimokančiųjų poreikių tyrimai

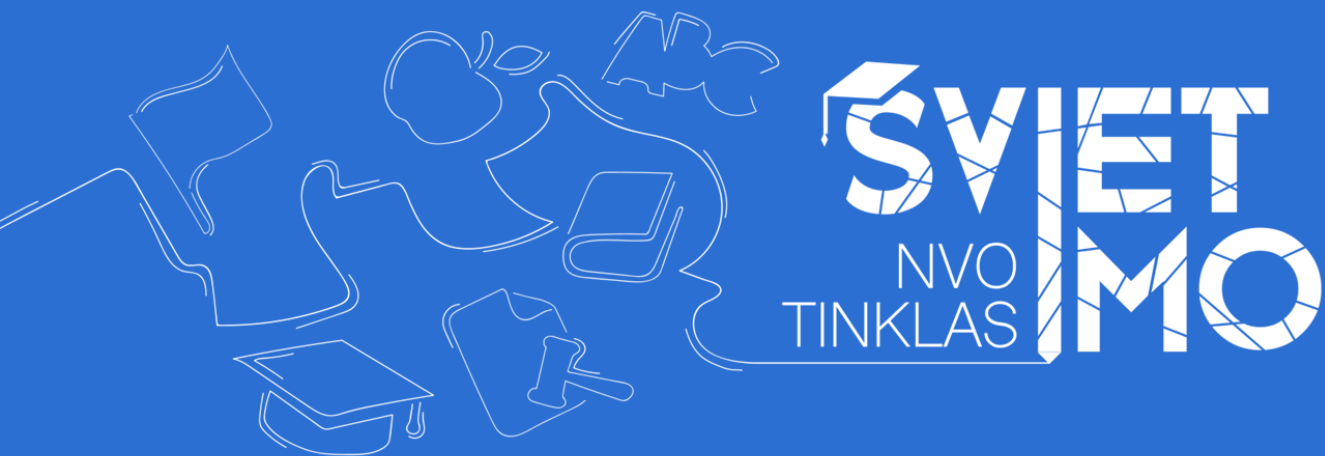
Neformalusis suaugusiųjų švietimas III

Rekomenduojama:

- įtraukti NSŠ į bendrą savivaldybės švietimo strategiją
- numatyti finansavimo instrumentus NSŠ programų finansavimui
- stiprinti NSŠ paslaugas teikiančių organizacijų gebėjimus per įtraukimą į sprendimų priėmimą, teikiant metodinę pagalbą, rengiant mokymus

Atviri duomenys ir stebėseną

- + atvirų duomenų principas įgyvendintas Vilniaus ir Šiaulių miestų savivaldybėse
- + tvirtinami ir skelbiami stebėsenos rodiklių duomenys
- ! yra savivaldybių, kuriose duomenys neatverti arba jie yra neišsamūs, jų pateikimas nepatogus vartotojui (pvz. teikiami skenuoti dokumentai)
- ! Stebėsenos duomenys neatsispindi strateginiuose savivaldybių veiklos planuose, t.y. renkama duomenimis nesinaudojama priimant sprendimus

www.svietimotinklas.lt

2019 m.
